

Gdańsk 25 listopada 2020 r.

Dr hab. med. Tomasz Mazurek prof. nadzw. GUMed

Kierownik Katedry i Kliniki Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu

Gdański Uniwersytet Medyczny

Ocena

pracy doktorskiej Stanisława Kłosińskiego pt. „Ocena zasadności stosowania unieruchomienia gipsowego po zespoleniu elastycznymi prętami śródszpikowymi złamania trzonów obu kości przedramienia u dzieci”

Rozprawa doktorska została przedstawiona mi do oceny w postaci liczącego 92 strony pliku elektronicznego przesłanego w formacie pdf oraz doc. W tekście pracy umieszczono 44 tabele, 21 wykresów, 14 rycin oraz indeks skrótów. Szkoda, że autor nie umieścił spisów tabel, wykresów i rycin. Zwracają uwagę znakomite ryciny w postaci zdjęć fotograficznych i rentgenogramów z własnych źródeł. Praca zawiera 91 pozycji piśmiennictwa polskiego i anglojęzycznego. Autor skąpo wykorzystuje w pracy polskie piśmiennictwo.

Tematami doktoratów są najczęściej prace kliniczne i doświadczalne. Doktorat Pana Stanisława Kłosińskiego spełnia warunki pracy klinicznej ale niesie ze sobą unikatowe wartości. Odnosi się do oceny skuteczności użycia unieruchomienia gipsowego w leczeniu złamań kości przedramienia zespoleniem śródszpikowym z użyciem tytanowych gwoździ elastycznych (TEN).

Chciałbym w tym miejscu z prawdziwą przyjemnością stwierdzić, że tematyka badawcza podjęta przez Pana Stanisława Kłosińskiego jest bardzo aktualna i

ciekawa poznawczo z powodu powszechnego obecnie stosowania gwoździ TEN w leczeniu złamań kości przedramienia u dzieci i małej liczby prac naukowych oceniających przydatność unieruchomienia gipsowego po operacji.

We wstępnej części pracy w oparciu o dobrze dobrane piśmiennictwo doktorant omawia ogólne dane dotyczące złamań kości przedramienia u dzieci takie jak rys historyczny, anatomię i funkcję przedramienia, epidemiologię, etiologię i rodzaje złamań, badanie przedmiotowe i obrazowe, zasady leczenia, technikę operacyjną, unieruchomienie gipsowe oraz powikłania związane z leczeniem złamań kości przedramienia u dzieci. Czyta się tę część z prawdziwą przyjemnością co wynika ze sposobu pisania, który jest konkretny i napisany dobrym językiem polskim.

Kolejne rozdziały dotyczą metodologii badań w których autor przedstawia założenia i cele pracy, materiał kliniczny i metodykę badań. Założenia i cel pracy są jasno postawione i dotyczą oceny przydatności stosowania unieruchomienia po operacji złamania przedramienia. Materiał stanowią dwie grupy chorych dzieci leczonych z powodu złamania kości przedramienia. Pierwsza to dzieci leczone nastawieniem złamania i zespoleniem gwoździami TEN z założeniem unieruchomienia, druga grupa to dzieci leczone nastawieniem złamania i zespoleniem gwoździami TEN bez unieruchomienia. Autor przedstawia te grupy jako homogenne. Zastrzeżenie budzi jednorodność tych grup dlatego, że grupa pierwsza to tylko 14 dzieci (w grupie drugiej 28), gdzie stosowano różne rodzaje unieruchomienia. Bardzo precyzyjne są kryteria włączenia i wyłączenia. Ocena radiologiczna nie budzi zastrzeżeń i dotyczy przede wszystkim oceny obecności przemieszczeń i zrostu odłamów.

Zastosowane metody statystyczne mieszczą się w standardach pracy naukowej, mało tego autor potrafił zastosować unikatowe metody statystyczne aby wychwycić różnice pomiędzy różnymi rodzajami unieruchomienia.

W rozdziale dotyczącym wyników przedstawiono bardzo czytelnie relacje statystyczne przeróżnych zależności zgodnie z założeniami pracy. Bardzo czytelne dla czytającego jest każdorazowe podsumowanie wyników pod kolejną oceną

statystyczną. Autor zaobserwował w obu grupach znakomite wyniki leczenia w postaci nielicznych powikłań do których należały przede wszystkim opóźnienie wzrostu, zapalenie kaletki przez drażnienie końcem pręta oraz uszkodzenia ścięgien.

W dyskusji doktorant skonfrontował szeroko swoje wyniki z dostępnym piśmiennictwem. Na szczególne podkreślenie zasługuje rzetelność i ostrożność w interpretacji danych. Cenne jest to, że autor w ocenie wyników posłużył się podobnymi opracowaniami i spostrzeżeniami z innych krajów, przy czym w Polsce tego typu praca jest nowatorska. Szkoda, że w piśmiennictwie jest tak mało pozycji z Polski. Można uznać, że praca doktorska Pana Stanisława Kłosińskiego jest opracowaniem nowoczesnym wychodzącym naprzeciw oczekiwaniom środowiska ortopedów. Można oczekiwać, że dzięki takim opracowaniom wzrośnie nasza wiedza dotycząca leczenia złamań kości przedramienia u dzieci. Wnioski odpowiadają celom pracy i wyprowadzają niezwykle istotną informację, że w grupie z unieruchomieniem powrót do pełnego ruchu następował wolniej, jednak 24 tygodnie po zdarzeniu nie stwierdzano już różnic oraz w grupie z unieruchomieniem stwierdzono istotnie mniejszą częstość dolegliwości bólowych w 2 tygodniu po zabiegu. Po tym czasie dolegliwości bólowe ustępują bez względu na stosowanie lub nie unieruchomienia.

Praca ma charakter bardzo poznawczy i ciekawy, została wykonana z dużym nakładem pracy doktoranta. Doktorat został napisany bardzo przejrzysto, znakomitym językiem, zwraca uwagę dyscyplina i precyzja dotycząca układu tekstu.

Pomimo moich starań nie udało mi się znaleźć prawie żadnych uchybień gramatycznych czy interpunkcyjnych.

Oceniając pracę doktorską Stanisława Kłosińskiego z wielką przyjemnością podkreślam, że autor podjął się opracowania niełatwego zagadnienia, z którego wywiązał się w znakomity sposób uzyskując bardzo interesujące wyniki badań.

Praca napisana jest poprawną polszczyzną. Autor w bardzo przystępny sposób przedstawia swoją pracę co wynika z wnikliwego a jednocześnie precyzyjnego opisu.

Praca jest bardzo wartościowa i trudno znaleźć w niej słabe punkty, z obowiązku recenzenta zwracam uwagę na małą liczebność grupy pierwszej (z unieruchomieniem po operacji) oraz małe wykorzystanie w pracy piśmiennictwa polskiego.

Muszę zaznaczyć, że krytyczne uwagi odnoszące się do tej pracy mają marginalne znaczenie dla jej oceny i w żaden sposób nie zmniejszają wartości rozprawy doktorskiej autora, który dowiódł dużej znajomości problemu oraz umiejętności samodzielnego posługiwania się metodami pracy naukowej.

W podsumowaniu stwierdzam, że przedstawiona mi praca stanowi samodzielny dorobek doktoranta, który odpowiada w pełni wymogom stawianym rozprawom na stopień doktora nauk medycznych i odpowiada warunkom określonym w art. 13 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (dz. U. 2003.65.595. z póź. zm). Pozwalam sobie zatem przedstawić Wysokiej Radzie Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o dopuszczenie kandydata do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Ze względu na wybitne walory pracy, jej nowoczesny i unikatowy charakter a także dojrzałość warsztatu naukowego w interpretacji własnych wyników i ich konfrontacji z bogatym piśmiennictwem, zwracam się z wnioskiem o wyróżnienie pracy doktorskiej Pana Stanisława Kłosińskiego.

/Tomasz Mazurek /